

HAR DU STYR PÅ DIT ELEKTRONISKE BEREDSKAB?

Vær forberedt på uventede kriser

Mange små og store kriser kan ramme vores land, og derfor anbefaler myndighederne, at du kan klare dig selv i tre døgn uden hjælp udefra. Her giver vi inspiration til nyttig elektronik, der er godt at have klar i krisesituationer.

Journalist
Henning Rasmussen

I disse måneder sender Beredskabsstyrelsen et vigtigt brev ud til alle danskere via e-Boks. Brevet er en opfordring om at sikre, at du kan klare dig selv i tre døgn under en eventuel krise, så myndighederne kan fokusere kræfterne på at hjælpe udsatte og på at genoprette normalen.

I brevet nævnes også eksempler på en række kriser, som kan ramme både samfund og den enkelte, fx ekstreme vejrhændelser og truslen fra menneskeskabte hændelser som cyberangreb og sabotage. Endelig kan der opstå ulykker, tekniske problemer eller andre hændelser med indvirkning på samfundet, og så er det vigtigt at være godt forberedt.

Forberedt på manglende strøm og vand

Derfor har Beredskabsstyrelsen i brevet opstillet en række anbefalinger til ting, du bør anskaffe og opbevare i hjemmet, så du kan klare dig gennem et fremtidigt forsynings-svigt. Det dækker fx over, at der ikke er strøm

i kontakten, vand i hanen eller at køleskabet og komfuret ikke fungerer. I en krise kan du også opleve, at du ikke kan købe ind, ringe eller gå på nettet i en periode. For at kunne klare dig godt igennem de anbefalede tre døgn skal du derfor sørge for at have vand, mad og medicin nok, og også gerne have oplagret energi, så du kan oplade telefoner og andet vigtigt udstyr i de 72 timer.

Udstyr, der er godt at have

Udover varer og ting, der kan dække de basale behov, er der dog også visse genstande, som vi på Komputer for alle vurderer kan hjælpe dig *endnu* bedre gennem en krise – uanset om den er kortvarig eller af længere varighed. Her kigger vi derfor nærmere på otte forskellige stykker elektronisk udstyr, som er guld værd i en situation, hvor forsyningerne svigter og hvor beredskabet er travlt optaget. Noget af det grej, du kan læse om her, er faktisk også nævnt på Beredskabsstyrelsens liste over anbefalinger, og må derfor anses som vigtigt at anskaffe sig, mens andet mere er en bekvemmelighed, der gør krisen lidt mere tålelig for dig og familien.

GODT AT HAVE

**SOLCELLE-
OPLADER**

Få nyheder fra myndighederne, når strømmen er gået

Hvis der opstår en uventet krise eller katastrofe, som betyder, at alle systemer går ned og elektriciteten forsvinder, vil landets myndigheder sende beredskabsmeddelelser på det gode, gamle FM-bånd. Her skal

du indstille frekvensen til den nærmeste

P4-radiokanal, og det kan du fx gøre med en såkaldt nødradio, der kan oplades med et håndsving, så du ikke er afhængig af batterier. De fleste nødradioer har også en indbygget powerbank, som kan oplades via solceller og som har et USB-udtag, så du også kan oplade fx en mobiltelefon fra den. Du kan nemt finde dem hos flere forhandlere ved at søge efter "nødradio" på Google.

Pris: 150-300 kroner

Oplad dit udstyr med solens energi

Der sidder et mikroskopisk solpanel på mange powerbanks, nødradioer og andet udstyr, men cellerne er oftest så små, at de har svært ved at oplade ret meget på vores breddegrader. I stedet kan du overveje et dedikeret solcellepanel, der rulles ud som et lille tæppe. Her får du en langt større overflade, som solens stråler kan ramme.

Det giver i tilfældet med Lippas solcellepanel, som vi viser her, en effekt på 15 watt, når solen skinner.

Panelet koster 279 kroner og har to USB-udtag, så du kan oplade to telefoner samtidig. Der findes dog også lidt dyrere modeller, som har indbygget powerbank og dermed kan gemme den overskydende energi til senere opladninger.

Pris: 250-300 kroner

Her er tjeklisten fra Beredskabsstyrelsen

I 2024 offentliggjorde Beredskabsstyrelsen en anbefaling om, at alle danskere skal kunne klare sig selv i tre døgn i tilfælde af en krisesituation. Derfor råder styrelsen borgere til at begynde at lagre følgende, så Beredskabsstyrelsen kan fokusere deres ressourcer på dem, der ikke kan klare sig selv, hvis der skulle ske noget uventet:

- ☐ **3 liter vand per person pr. døgn**
- ☐ **Mad til tre døgn. Det skal være let at tilberede og langtidsholdbart**
- ☐ **Nødvendig medicin og en førstehjælpkasse**
- ☐ **Jodtabletter til personer under 40 år samt gravide og ammende**
- ☐ **En passende mængde toiletpapir**
- ☐ **Tæpper, dyner og varmt tøj, så du kan klare varmeafbrydelser**
- ☐ **FM-radio, der kører på batteri eller håndsving/solceller**
- ☐ **Powerbank eller batteripakke til fx at oplade mobiltelefonen**
- ☐ **Lommelygte**
- ☐ **Ekstra batterier**
- ☐ **Fysiske betalingskort (husk PIN-koder)**
- ☐ **Stearinlys og tændstikker**

Læs alle Beredskabsstyrelsens råd på www.brs.dk/da/forberedt

Mål den radioaktive baggrundsstråling

Det hører til usandsynlighederne, at der opstår en krise så alvorlig, at den fører til en farlig forhøjelse af den radioaktive baggrundsstråling. Derfor er det heller ikke strengt nødvendigt at eje en geigertæller (eller et dosimeter, som det også kaldes), men det er alligevel rart at kunne undersøge, om alt er, som det skal være. Med en geigertæller kan du følge med i strålingsniveauet, hvis der sker en alvorlig ulykke på et af vores nabolandes atomkraftværker eller hvis en atombombe detonerer. Den normale baggrundsstråling ligger typisk på under 0,5 μ SV, og oftest er den på 0,1 - 0,2 μ SV. Med en geigertæller kan du registrere beta-, gamma- og røntgenstråler. Modellen her kan købes hos conradelektronik.dk til 590 kroner.

Pris: 500-1.000 kroner

GODT AT HAVE

GEIGER-TÆLLER

Gem strøm til senere opladning

De fleste har allerede en eller flere powerbanks liggende i gemmerne. Er det tilfældet for dig, skal du blot sørge for, at de har nok kapacitet til dit behov, og at de altid er ladet op og dermed klar til brug, den dag strømmen er væk. Skal du ud og købe en powerbank til hjemmets beredskab, anbefaler vi, at du anskaffer en model med en kapacitet på 10.000 mAh eller mere. Der findes en del powerbanks med indbygget lommelygte, der endda også ofte kan blinke et SOS-signal automatisk, så du har mulighed for at signalere til fx fly og helikoptere, at du har brug for hjælp.

Pris: 150-450 kroner

VIGTIG

POWER-BANK

Rens vandet med ultraviolet lys

Myndighederne anbefaler, at man opbevarer tre liter vand per person per døgn, men hvis krisen tager længere tid, eller du alligevel løber tør for vand, kan det være praktisk at kunne drikke fra fx en fyldt regnvandstønde eller fra en nærliggende å. I så fald har du brug for at sterilisere vandet, så du slipper af med bakterierne, inden du drikker det. Med den opladelige Katadryn Steripen UltraLight UV, som blandt andet sælges hos spejdgear.dk, kan du rense en halv liter vand på 48 sekunder og op til 20 liter vand på en enkelt opladning. Det eliminerer 99,9 procent af alle parasitter, bakterier og vira i vandet, så du kan drikke det uden risiko.

Pris: 600-800 kroner

GODT AT HAVE

STERILISERING

GODT AT HAVE

**POWER-
STATION**

Hav strøm klar til dine 230 volt-apparater

Hvis strømmen skulle svigte i en længere periode, er det rart at kunne drive almindelige elektriske apparater, der kræver 230 volt – og her kan de små powerbanks ikke være med. Tidligere ville du derfor skulle købe en generator og et par dunke benzin, så du kunne producere den ønskede strøm, men i de senere år er der kommet et smartere alternativ: En powerstation. Det er faktisk bare en forvokset powerbank på 170 Wh (48.000 mAh) eller mere, og som udover USB-stik til opladning af fx telefoner også har et eller flere almindelige udtag til 230 volt, så du kan tilslutte apparater, der bruger maksimalt 200-300 watt. Den skal naturligvis altid være fuldt opladet og klar til brug i en nødsituation lige som dine powerbanks. Modellen her hedder Sandberg AC 200.

Pris: 1.800-3.000 kroner

VIGTIG

**KOMMU-
NIKATION**

Få en livline til venner og familie

I en krisesituation kan du ikke regne med mobilnetværket, og så kan et sæt walkie talkies være guld værd. De virker helt uafhængigt af mobilmaster og kan ofte kommunikere på flere kilometers afstand. Det betyder, at husstandens medlemmer stadig kan tale sammen, hvis en forlader hjemmet, og at du også kan snakke med familiemedlemmer, hvis de bor i samme by som dig. Walkie talkies findes i mange prisklasser med forskellige sendestyrker og antal funktioner. Her er vist Motorolas Talkabout T82 Extreme-sæt.

Pris: 500-1.000 kroner

VIGTIG

BATTERIER

Sørg for ekstra strøm til radioer og lommelygter

Meget nyt elektronik er udstyret med indbyggede, genopladelige batterier, så du blot kan oplade det med et almindeligt USB-kabel. Men du har sikkert stadig grej i hjemmet, som bruger AA- eller AAA-batterier, fx lommelygter og radioer. Derfor er ekstra batterier da også specifikt nævnt på Beredskabsstyrelsens anbefalede liste. Du kan eksempelvis købe en pakke med 40 stk. AA-batterier af mærket Varta for godt 100 kroner. Batterierne kan du løbende bruge og udskifte i fjernbetjening og andet udstyr, der stadig bruger AA-batterier.

Pris: Cirka 100 kroner for 40 stk. AA-batterier